

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

Loven af 16. Februar 1866 om Byen Thorshavns økonomiske Bestyrelse var udarbejdet paa Grundlag af den før Grundloven gældende Kommunalforfatning for Købstæderne, der indeholdes i Fr. 24. Oktober 1837, idet som nærmeste Forbillede var benyttet Anordning af 29. August 1862 om Bestyrelsen af Akureyris kommunale Anliggender. Ved Lovens Udarbejdelse var derhos de efter Grundlovens Udstedelse indførte Ændringer i Købstædernes Bestyrelse, jfr. Lovene af 31. Marts 1860 og 23. Januar 1862, ikke medoptagne. Medens Loven — som det første Skridt til at give Kommunens Borgere afgørende Myndighed med Hensyn til dens Anliggender — formentlig maa anses for at have været velbegrunder efter sin Tids Forhold, turde der imidlertid nu, efter at Loven har virket i henved 34 Aar, og efter at baade Købstæder, Sogne- og Amtskommuner saavel i det øvrige Kongerige som paa Island samt Landkommunerne paa Færøerne have faaet en Organisation, hvorved der i væsentlig større Omfang er tillagt valgte Raad Beslutningsmyndighed i kommunale Forhold, være Grund til at søge Loven af 1866 ændret i lignende Retning. Herpaa er der ogsaa i tidligere Tid gjort Forsøg, idet Borgerrepræsentationen i 1877 vedtog et Lovudkast, væsentlig i Lighed med Loven af 26. Maj 1868 om Købstadkommunernes Styrelse, ligesom der i 1884 af en Del Indbyggere indsendtes et Andragende til Lagtinget om Ændring af den gældende Bestyrelsesform (jfr. Lagtingsberetning for 1884 Side 91—92); men intet af disse Forsøg førte til noget Resultat.

Som en af de mest fremtrædende Ulemper ved den nugældende Ordning kan nævnes, at Kommunalbestyrelsens Forhandlinger ikke ere tilgængelige for Offentligheden. I denne Henseende indtager Thorshavns Kommune inden for samtlige Byer i Riget en ekceptionel Stilling (jfr. allerede Lov 23. Januar 1862). Det er vel saa, at Borgerrepræsentationen ifølge Kommunalloven er berettiget til at bestemme, at dens Møder regelmæssig skulle være offentlige; men denne Ret er, saa vidt vides, ingen Sinde bleven benyttet, og i alt Fald paabyder Loven af 1866 ikke offentlige Møder af den samlede Kommunalbestyrelse. Det behøver formentlig ikke nærmere Motivering, at en saadan Ordning er højst uheldig og stridende imod Grundsætningerne for Afgørelsen af kommunale Anliggender, ligesom den i væsentlig Grad maa bidrage til at svække Borgernes Interesse for disse. En Ændring paa dette Punkt synes under alle Omstændigheder paatrængende nødvendig.

Den gældende Ordning tillægger endvidere Statsmyndighederne en Tilsyns- og Beslutningsret i Kommunens Anliggender, som synes at gaa videre end principielt rigtigt (jfr. bl. a. Lov 1866 §§ 12 og 17 og i Modsætning dertil allerede Lov 23. Januar 1862). Den hjemler fremdeles en spredt Administration (Landfoged, Borgerrepræsentation, Skolekommission, Fattigforstanderskab), hvorved Overblikket over Kommunens økonomiske Anliggender svækkes og Ansaret for Bestyrelsen fordeles mere end heldigt, medens Ordningen paa andre Punkter samler Hverv, som efter rigtige Grundsætninger burde være adskilte (Skatteligningens Henlæggelse til Borgerrepræsentationen i Stedet for til en særlig Kommission). I Modsætning til, hvad der er gældende iigestillede Kommuner i det øvrige Kongerige, lader Loven af 1866 endelig Ordningen af mange kommunale Anliggender bero paa Beslutninger, som træffes for det enkelte Tilfælde, i Stedet for paa faste, vedvarende Regler.

I hvorvel det nu vistnok er saa, at adskillige af de Ulemper, som ere forbundne med den nugældende kommunale Ordning, ikke have haft positivt uheldige Virkninger for Kommunens Bestyrelse, er det dog formentlig unægteligt, at Reformen paa forskellige Punkter ere særdeles ønskelige. Der kan i den Henseende gaas to Veje. Man kan indskrænke sig til, idet det væsentlige af den bestaaende Ordning bibeholdes, at foretage Ændringer paa enkelte Punkter. Som et Eksempel paa en saadan Fremgangsmaade kan henvises til Regulativerne af 29. Marts 1867 og 18. Oktober 1878 for Handelspladsen Marstal. Der kan sikkert paa denne Maade ogsaa for Thorshavns Kommune skabes en Kommunalordning, som i betydelig Grad har Fortrin for den nugældende. Efter Amtets Formening er der imidlertid, naar Spørgsmaalet om en Reform af Kommunalbestyrelsen skal tages op til Drøftelse, Grund til at gaa videre end til en Overførelse af de hittil om de saakaldte Handelspladser i det øvrige Kongerige gældende Regler. De i disse Kommuner gjorde Erfaringer have formentlig ført